

De 3 "killers" in het verkeer

Miran Scheers

Directeur Kenniscentrum Verkeersveiligheid

Studiedag CPS 8 november 2012

BIVV-IBSR

Beschikbare bronnen om het verkeersveiligheidsbeleid te oriënteren

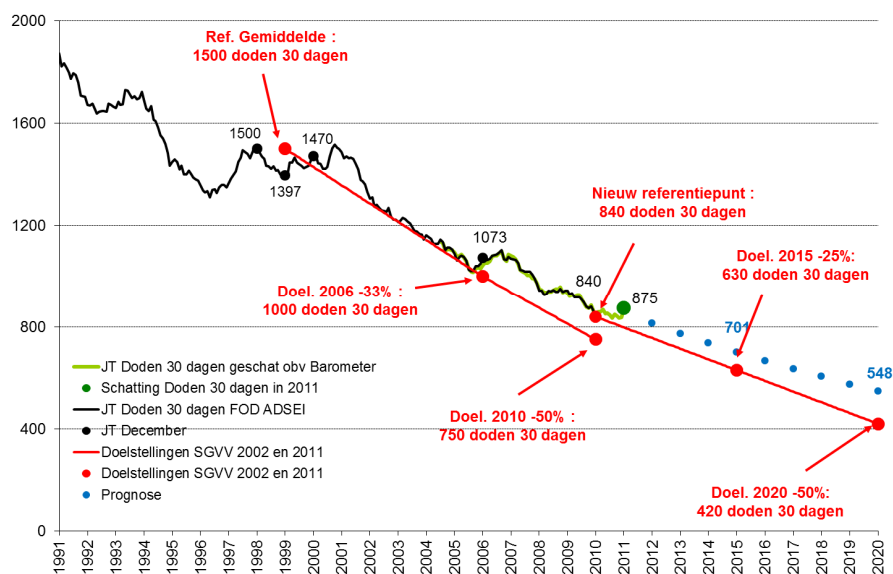
- | - **verkeersongevallenstatistieken**
  - | - FOD Economie : Algemene Directie van de Statistische en Economische Informatie (ADSEI)
  - | Verkeersveiligheidsbarometer (BIVV ism federale en lokale politie)
- | - **gedragsindicatoren (BIVV)-observatie**
  - | Rijden onder invloed van alcohol/snelheid/gordeldracht
- | - **attitudemetingen (BIVV) – f/f interviews**
  - | Attitudes
  - | Zelfgerapporteerd gedrag
  - | Objectieve en subjectieve pakkans
- | - **wetenschappelijk onderzoek**
  - | hospitaalstudies, diepteonderzoek op basis van pv's en gerechtelijke dossiers

Ongevallenstatistieken

- | Ietselongevallen op de openbare weg
- | Op basis van politieregistratie
  - | Onderregistratie (dark number)
- | Verkeersongevallenformulier (VOF) via ISLP (= pv registratiesysteem)
  - | Geen volledige eenmalige vattng: onjuiste en/of onvolledige registratie
  - | Indien pv niet afgesloten geen VOF bij CGOP/B
  - | VOF dateert van 1990
- | Laattijdig beschikbaar (t.e.m. 2010)

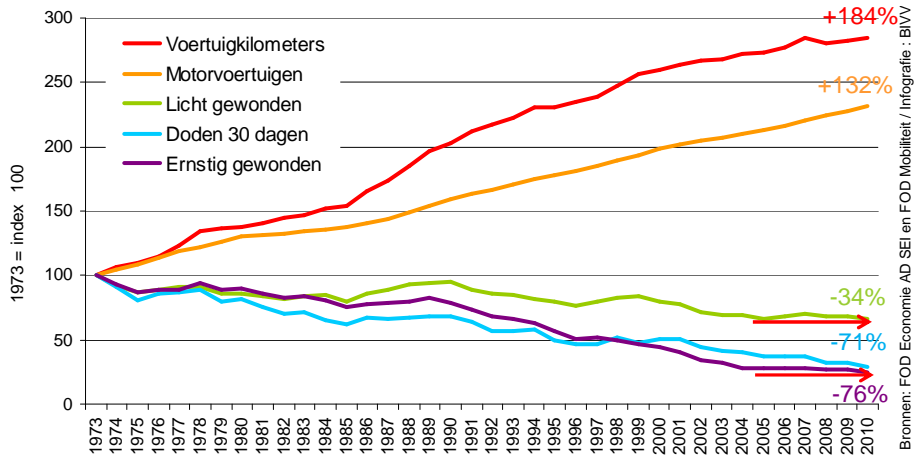
Evolutie doden 30 dagen

Bronnen: FOD Economie AD SEI ; WPR en BNG / Infografie : BIVV

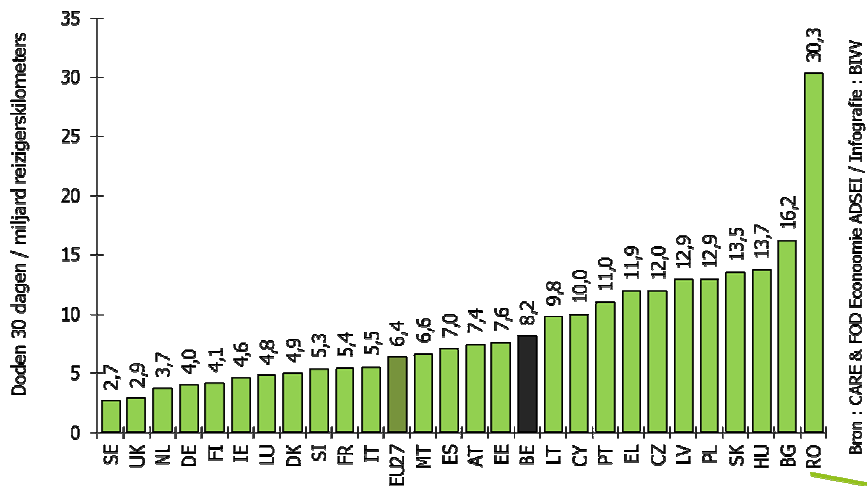
Evolutie slachtoffers en blootstelling

BMW

Overlijdensrisico in Europe - 2010

BMW

Ongevallenstatistieken 2010

	2010	Evolutie t.o.v. 2009
Doden 30 dagen	840	-10,9% (-103)
Zwaargewonden	5984	-10,0% (-663)
Lichtgewonden	54 396	-3,0% (-1677)
Letselongevallen	45 927	-3,9% (-1871)
Ernst	18,3	-7,3%

Rijden onder invloed (25%)

Overdrevens en onaangepaste snelheid (30%)

Niet dragen van de gordel

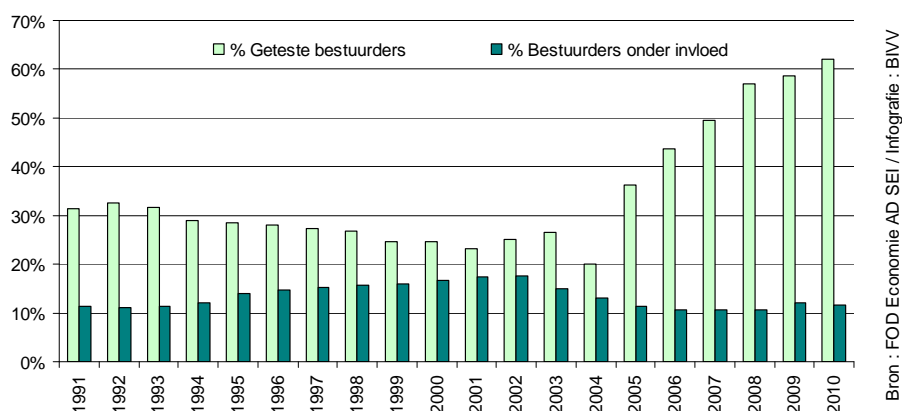
**DE 3 « KILLERS » IN HET
VERKEER**

Rijden onder invloed van alcohol

- | Verkeersongevallenstatistieken
  - | Alleen geteste bestuurders
- | Gedragsmeting rijden onder invloed van alcohol (2003-2005-2007-2009-2012)
- | Attitudemeting
- | DRUID (Driving Under the Influence of drugs – 2011 – www.druid-project.eu)
  - | Road side survey (2949 bestuurders)
  - | Hospitaalstudie (1078 zw.gew. bestuurders)

Evolutie rijden onder invloed alcohol

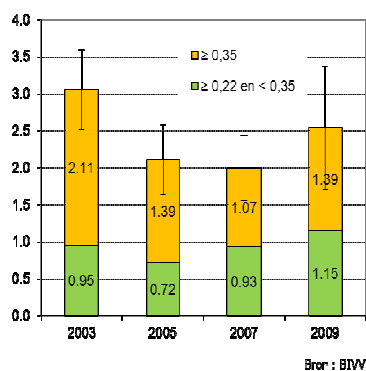

Gedragmeting "alcohol"

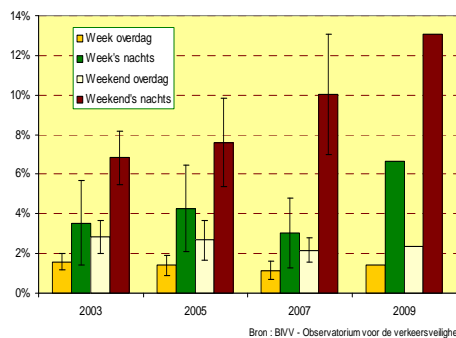

- Ongeveer 12 000 gecontroleerde bestuurders door lokale politiezones en federale wegpolie. Aselectieve controles op willekeurige locaties en tijdens alle tijdstippen.

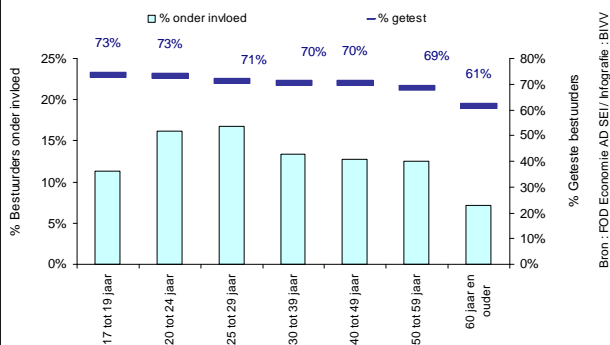
Globale prevalentie

Rijden onder invloed per tijdstip van de week

Rijden onder invloed volgens leeftijd

Leeftijdsgroep	Prevalentie op de weg (2009)	Prevalentie in letselongevallen (2010)	Verhoogd risico
18-24	1,38%	15,2%	12,8
25-31	2,89%	15,5%	6,2
32-64	2,87%	12,7%	4,9

- Rijvermogen van jonge bestuurders wordt sneller aangetast
- Verskillend alcoholgebruik

DRUID – 2011: % positieven met een BAC $\geq$ 1,2 g/l:
 18-24 jarige: 44% (mannen) en 49% (vrouwen)
 Alle andere autobestuurders: 20%

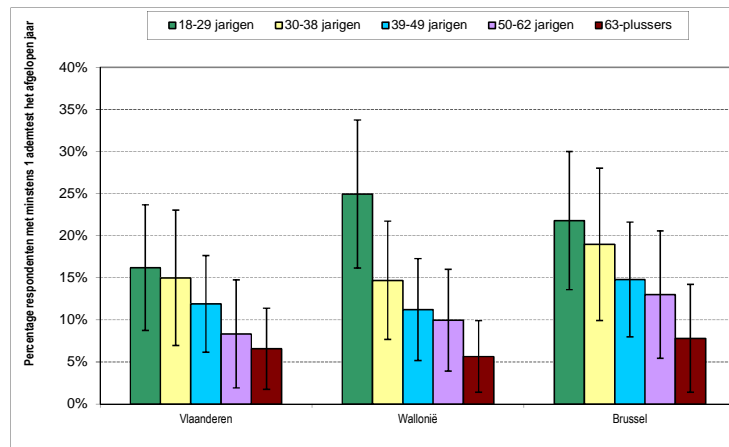
Risico: vergelijking % België

	Roadside	Gekwetst
Alcohol 0,1 – 0,5 g/L	4,27	4,3
Alcohol > 0,5 g/L	2,15	38,2
Cannabis (THC)	0,35	1,5
Amfetamines	0,00	0,9
Cocaïne	0,20	0,0
Benzoyllecgonine	0,00	0,0
Opiaten (medicinaal)	0,75	1,2
Benzodiazepines	2,01	1,5
Z-drugs	0,22	0,9
Alcohol + drugs	0,31	13,2
> 1 drug	0,30	2,5

Objectieve pakkans – ademtest afgenomen

Figuur 1. Percentage respondentent waarbij de politie de voorbije 12 maanden minstens 1 keer een ademtest afgenomen heeft in functie van gewest en leeftijdscategorie

8 % in 2006 – 12% in 2009
onafhankelijk van gewest
mannen > vrouwen
neemt systematisch af per leeftijdscategorie

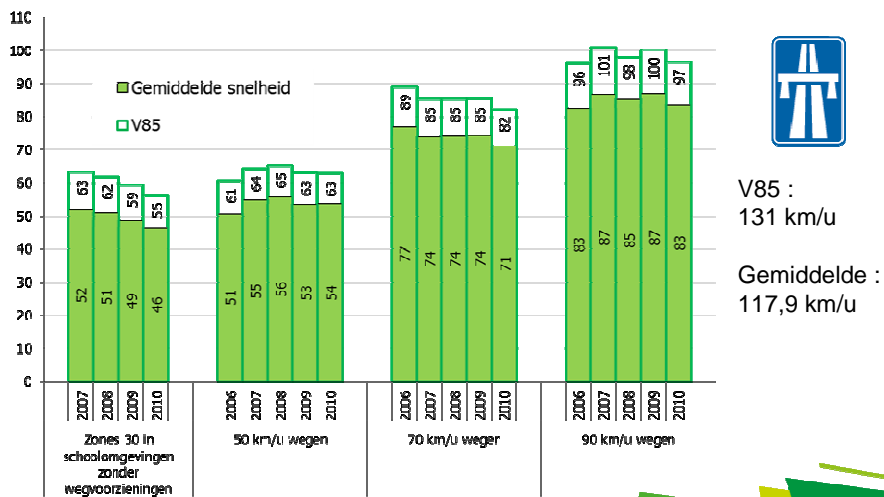
Snelheid

- | Verkeerongevallenstatistieken
  - | Niet meetbaar bij vaststelling ongeval – dus niet in VOF
- | Gedragsmeting snelheid: vanaf 2003, jaarlijks
- | Attitudemeting

Gedragsmeting “snelheid”

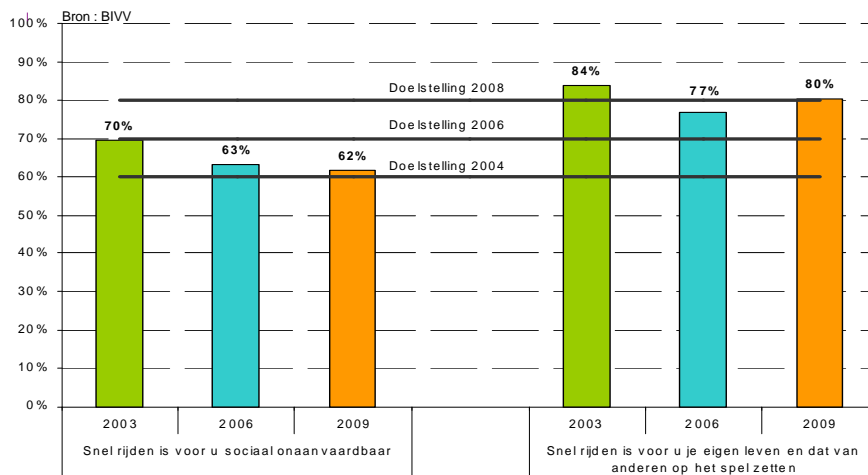

Bron : BIVV

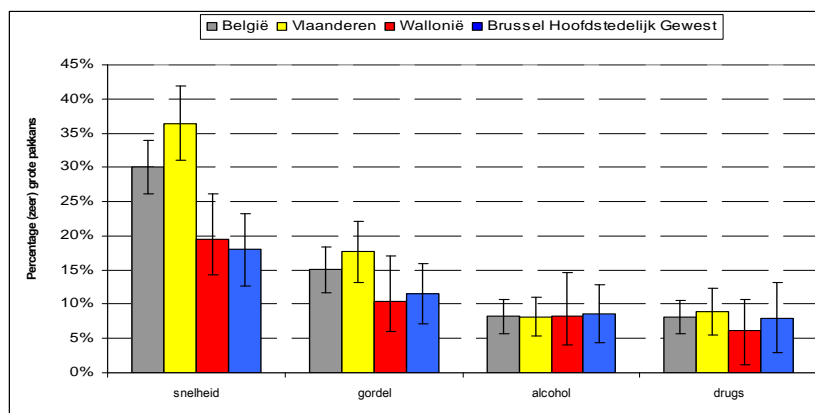
Attitudes t.a.v. snelheid

Subjectieve pakkans

- | laag voor rijden onder invloed en gordel
- | hoger voor snelheid
- | Percentage respondenten dat de kans om tijdens een typische autorit gecontroleerd te worden (zeer) groot vindt per gewest

Gordeldracht

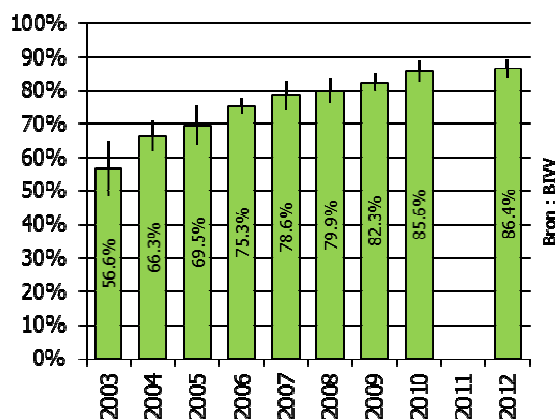
- | Verkeerongevallenstatistieken
  - | Niet (altijd) vast te stellen door politie ter plaatse – niet in VOF
- | Gedragsmeting gordeldracht: vanaf 2003, jaarlijks
- | Attitudemeting

Gedragsmeting “gordeldracht”

- | Geteld op 150 toevallige locaties opgesplitst naar gewest en snelheidsregime
- | Telling tijdens één uur (30' bestuurders en 30' passagiers voorin)

Geen verschil tussen bestuurders en passagiers, tussen mannen en vrouwen, tussen tijdstippen

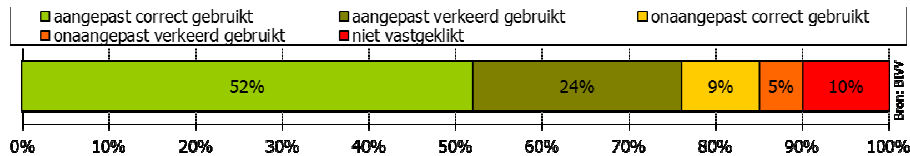
Gordeldracht lager op 30 km/u wegen en in Wallonië

Gedragmeting “gebruik van kinderbeveiligingssystemen”

- | Observatie van 1461 kinderen (< 135 cm) rond scholen, kraamklinieken, supermarkten, recreatiezones en sportcentra
- | Observatie van het type beveiligingssysteem en of dit systeem juist wordt gebruikt of niet

- | Attitudemeting 2009 BIVV
  - | Gordeldracht achterin (algemeen): 50%

Conclusies

- | Beschikbare ongevalstatistieken laten vergelijking doorheen de tijd toe maar de kwaliteit, volledigheid en beschikbaarheid kunnen (moeten) beter
- | Meer diepteonderzoek onderzoek om aandeel 3 killers in ongevallen te kennen
- | Kennis ‘omvang’ onderregistratie is nodig om goede beleidskeuzes te kunnen maken

Conclusies

- | Gedrags- en attitudemetingen zijn nuttig om gedrag « 3 killers » te monitoren
  - | Uitbreiding naar andere categorieën weggebruikers en gedragingen (bv. Bestelwagens, motorrijders, ...)
- | Kwantitatieve beleidsgegevens (bijv. aantal politiecontroles) en evaluatiestudies (bijv. effect campagnes) zijn nodig om beleid beter te kunnen oriënteren.

